

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál urr utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatálnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupan a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny felvetetik 's pontosan és juttanyosan közölletik.

Folyó eszt. october 1jétől december végeigjáró év negyedes előfizetést postán 3 fr. 30krral, Budapest-a szerkesztőség.
re borítéktalanul 's házhoz küldéssel 2 fr. 40 krral testvér lapjaira elfogad

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (Utolsó orvosi jelentés Nádor ő fenségének egészségi állapotáról; kinevezések és előléptetések; névmagyarítás; fiúmei vasut; Fejér, és Trencsin megyék közgyűlései; rövid közlések; ifj. Szabó Pál megszökése iránt; felszólítás a m. kereskedelmi társaság választmányától; erdélyi ügyek; szózat a dunatiszai csatorna tárgyában a külföldi vélemények után; a pestbudai Langszegyesület műelőadása novemb. 2án; budapesti napló.)

Amerika. (Veracruz tudósítás)
Spanyolország. (A francia hercegek madridi fogadtatása)
Anglia. (Lajos Fülöp jellemzése az Examiner angol lapban.)
Franciaország. (Elegy tudósítások)
Poroszország. (Vasutgyi bonyodalmak, 's egyéb.)
Schweiz. (A politikai zavarok, 's következtetések.)
Értesítő; dunavizálás.

Magyar- és Erdélyország.

Örömtelt kebellet, 's a' hála legbuzgóbb érzetével az életmentő Isten iránt írjuk ide a' következő orvosi jelentést, mely t. i. országunk közösen tisztelt és szeretett Nádora ő fenségének mindenki által szívből ohajtott egészségi állapotát minden komolyabb bajokon túlnak 's teljesen helyreállandónak hirdeti. De szőljon helyettünk maga a' közös ohajást kielégítő hivatalos közlés:

ORVOSI JELENTÉS Nádor ő fenségének egészségi állapotáról.

XIX. Ó cs. kir. főhercegsége egészségi állapotának javulása a' körülményekhez képest bár lassan, de örve n' ez ö leg h a l a d e l ő r e; 's ezért a' naponkénti orvosi jelentések mostanra megszüntetnek. Budán oct. 29én 1846. Reggeli 9 órakor. Stáhlly m. k. Dr. Würtler m. k.

Ó cs. kir. ap. felsége Szógyény Lászlót, a' tanulmányi bizottvánnyal egyesített középponti könyvvizsgálószék elnökét, magyar kir. helytartósági és cs. k. valóságos belső titkos tanácsost második magy. kir. udv. alkanczellárá kinevezni legkegy. méltóztatott.

Ó cs. kir. ap. felsége Csajághy Sándort a' kalocsai érsek titkokát a' kalocsai főkáptalan tisztb. kanonokjává kinevezni legkegy. méltóztatott.

Ó cs. kir. ap. felsége Bachmann József vegytanárt 's övizi k. koh-igazgatási ellenőrt a' selmeczi k. bányá- és erdészeti akademiánál valóságos k. bányatanácsnokká és vegykémlet és koh-isme tanítójává kinevezni méltóztatott.

Ó cs. k. ap. Fölsége Erdélyi József pozsonyi kerületi nyugalmazott kir. igazgató mérnöknek, nemkülönb két fiának, u. m. Józsefnek trencsinmegyei főorvosnak, és Adolfnak dunai gőzhajós-kapitánynak ösi családi Verebely nevök egyedül-viselhetését kegyelmesen megengedni méltóztatott.

Flumel vasut. Jövő november havunk nevezetes leendő nemzeti életünkben; nevezetes annak történetében. Nádorunk ő fenségének félszázados évnapja e' hóban köszöntendi a' hálás népet. Ez egy, miért folyó évi novemberünk nemzeti történetében emlékeztetésnek hidjuk. Másik pedig az, hogy nemzeti országos vállalkozóink nagyobb részt az irtuk hóban sereglendének össze egyesületi közgyűléseikre, melyeknek határozataiktól sok — igen sok függ úgy jelene mint jövőjére az országnak. A' magyar kereskedelmi társaság, melyet, 's melyben az egész hazát oly érzékeny csapás érte, 's mit némely kárörvendők még is mint épen nem bánt alkalmat használnak politikai expectatiókra — a' jövő hó 8án fog összeválni. Nehány nappal később a' dohánygyárások cserélendnek eszmét; 's azon hó 15én végre a' vukovár-flumei vasut-társaság gyűlendő össze határozandó nagyszerű vállalatának előintézkedésiről.

Urak mind a' két oldalon! a' flumei vasuttársaság célja, iránya olyan, melynek szentsége előtt el kell nemulni minden politikai ellenvéleménynek. Ebben rejlik a' mag, mely csirát verve — ha ápoló kezekkel felnövesztendjük, dicsőséggel, 's gyarapodással árasztand el bennünk, 's mérhellen hatalommal utódinkat, ez érleli kövér gyümölcsésé a' virágot, melynek mi csak bimbóin örülhetünk, ha ellenben rideg, 's áskálódó pártoskodással gyökében fojtandjuk azt el, mi csak áldást teremtő volna; akkor országunk ipar, kereskedés, földészet, 's ekép minden tekintetben elveszett menthetetlenül, elveszett általunk pártokra szakadt magyarok által, kikre a' nemzet istenének haraga nehezülend, hogy soha meg ne értsük egymást, hogy soha ne üdvözüljünk.

Fontos a' flumei vasut, azt kevés ügyhánys után is észreveheljük, mihelyt piacainkra elfogulatlan tekintet veténk. Tengerünk, kikötők van, de nincs hozzá sem biztos, sem olcsó, sem állandó közlekedésünk. Odessa a' magyar termékeket nem csak a' világ piacról szorította ki, de sőt oda jutánk, hogy a' termékeny Magyarország tenger melléke is odessai búzát fogyaszt. Az aldunai tartományok, melyek nálunknál közelebb fekszenek a' Feketetengerhez, óriási mértékben szaporítják világkereskedési termékeiket. A' Duna torkolata orosz kezek hatalmában van. Erre tehát nincs kilátás.

„Egyedüli piacunk Ausztria volt, vagyis inkább Ausztriának 370,000 népességű fővárosa. Minő piac ez Magyarország? De legyen bármi csekély, a' körülmények aként állanak, hogy még ezen csekély piacnak elvesztése is fenyeget. Bécs ugyanis nem azért szolgált nekünk piacul, mintha az ausztriai birodalom rendesen nem természetene annyi élelemszeret, a' mennyire szüksége van, — mert hiszen Ausztria népességéhez képest már is több gabnát természet, terjedelméhez képest több barmot tenyészt mint aránylag Magyarország. Ausztriának virágzóbb földművelése van mint mi nekünk. Csehország 's Galliczia már is arról panaszkodik, hogy nyers terményeit eladni nem tudja; — hanem azért szolgált Bécs némi csekély piacul a' magyar termékeknek, mivel mi a' Dunán könnyebben szállíthatánk oda, mint a' nehezebb közlekedésű távol Galliczia, avagy Csehország. Ámde az ausztriai kormány dicséretes gondnal van a' közlekedési eszközöket birodalmában javítani, minden kitelhető erővel építi a' vasutakat Bécsről fel és lefelé a' monarchia örökös tartományaiban, 's ezeknek segítségével kis idő alatt már versenyezni fog velünk Bécsben a' legtávolabb gallicziai természet is, 's mi ezen egyetlen kis piacunkat is elveszítendjük.

És e' mellett mi történik saját hazánkban? A' Tiszaszabályozás — Istennek hála — elvégre munkába vétett, 's általa — mondhatni — egy új termékeny országot hódítunk meg nemzetünknek. A' vasut Pesttől épülőben van a' Tiszához, jövő évben már Szolnokig megnyitva leszen; 's oldalági jobbról Kecskemétnek, Szegednek, Aradnak, balról Miskolcra, részint már elhatározva, részint a' fejlődési logica kényszerűségében fekszenek. Ámde ha mind az, mit a' gazdag Bánság, és mind az, mit a' Tiszának, Marosnak szüzerejű földje természet, és mind az, mit a' Tiszaszabályozás teremtend, az épülő központi vasut fő's meliékonalait használva, csak és csak egyedül Bécsnek toltuland, ha csak a' természet szaporítandjunk, csak a' versenyzést végtelenítendjük, a' nélkül, hogy kiviteli csatornáról, új nagy világpiacról gondoskodnánk, mi lesz belőlünk? mivé lesznek a' Pest és Bécs közt fekvő megyék? ha velök a' bécsi piacra a' Bánság, a' Maros, az egész Tiszavölgy versenyezend, mivé lesz a' Bánság, melyet a' Tiszavölgy termékeny gazdagsága, mivé a' Tiszamellék, melyet a' Bánság híres terménye nyomand? Termékenyebb éveinkben most is alig vesztegethetjük el neveltségig olcsó áron terményeinket, mert egyetlen csekély piacunk az aránylag parányi Bécs, ezentul pedig, ha országunk legtávolabbi vidékeiről még azon tömördek föld termésével is, melyet jelenleg még a' tiszai mocsárok fednek, mind csak a' parányi bécsi piacra tódulunk, oly állatfajt képeznénk, mely egymás rovására tengve, irigy falánksággal egymást emészti fel kölcsönösen.

Ellenben mi egészen más jövőnd nyílik előttünk, ha hogy a' Tiszaszabályozás, 's munkába vett vasuti közlekedéseink nagyszerű eszközeihez vasutat kötünk a' magyar tengerparthoz, 's általa nem veszszük el hazánk egyik vidékétől is a' bécsi piacot, hanem lehetségessé teszszük, hogy ne legyünk mindnyájan egymás vesztére oda tódulni kénytelenek, levén előttünk folytonos, szakadatlan, biztos, olcsó mód, télen mint nyáron, árvíz és szárazság veszélyeitől menten akármikor tengerhez jutni, 's általa a' világkereskedés kimeríthetlen nagy piacra azon helyt foglalni el, melyre hazánk nagyszerű productivitása hivatva van.

Nem tartozunk azok közé, kik a' hazánk javára intézett vállalatok becsét egymás rovására emelni, vagy csökkenteni szeretik; nem tartozunk azok közé, kik saját műveik érdemeit vélik biztosítani, ha mindent ocsárlanak, mi nem az ő agyukból termett, sőt inkább őszinte hazafui örömmel üdvözülünk minden lépést, mely édes hazánk bármilyen jótessen, 's azért nem is mondjuk, hogy a' Flumei vasutára na-

gyobb szükség van, mint a' Tiszaszabályozásra, vagy a' központi vasutra, vagy annak szegedi, miskolci mellékáigaira, avagy csak a' szered — pozsonyi vasutra is; sőt inkább azt mondók vagyunk, hogy minden, mi a' hazai termelés szaporítására, a' közlekedés könnyítésére történik, kétségtelen becses, országos fontossággal bír, 's pártolást és gyámoltást érdemel minden hazafitól; hanem annyit még is állítanai joggal gondolunk, hogy a' flumei vasut oly nélkülözhetlen láncszem mindezen közhasznú törekvések összességében, mely nélkül a' láncolat egészé soha nem lehet, mely nélkül még a' Tiszaszabályozás sem fogja teljes jótékonyággal jutalmazni nagy érdemű vállalkozót, mely nélkül, a' productio szaporítására intézett lépések a' mostani országos sorvadás helyébe vértolulást idézendenek el, 's melynek ezenföül még azon kedvező sajátsága is van, hogy mig sok más vállalat közvetlenül csak helybeli érdekek bir, némely másik pedig egyik vidék javát a' másik kárával fordítja elő, a' flumei vasut hazánk egyik vidékének sem okoz kárt, sőt elannyira mindeniknek használ, hogy jótékonyágot a' posonymegyei birtokos úgy, mint a' bánsági, Debreczen tája úgy, miként Bács vagy a' Szerémség megérendné. A' posonyi, mert nem leszen agyon nyomva az egész Alföld versenye által; Bánság és Debreczen, Bács és Szerémség, mert új piacot, új kiviteli csatornát nyerve nem csak nem állandják egymásnak utját, sőt inkább mindnyájan jutalmazó ösztönt nyerendnek természetüket a' lehetőségig szaporítani.

Ezen fontos tekintetekhez esalatkoznak még a' kereskedési önállás, az erkölcsi függetlenség, a' nemzeti dicsőség, 's a' civilisatio mindazon gyümölcseinek becsé, melyeket az isteni gondviselés csak a' világ-kereskedés kíséretében engedtenyészni.

És mégis meg kell érnünk, hogy a' flumei vasut kérdése a' helyett, hogy minden magyarnak szívét lelkét közelebbre egyesítend, mint valami pártkérdés, saját véreink között szenvedélyes ellenzéssel, 's ennek kinövéséi közt még akadályozó ármányokkal is találkozunk. Csüggesztőn szomorú tapasztalás.

Illy országos fontosság előtt, melynek küszöbén a' nemzet kereskedési életének „lenni“ v. nem „lenni“ van szó, tehát a' legnagyobb, legszentebből, mi valaha e' népet foglalkodtatá, mert nem nehezebb dolog hazát szerezni, mint a' megszerzettet criticus körülmények közt fentartani, dúsá virágzóvá tenni: nem hiszszük, hogy akada e' szép hazában magyar, kinek lelkét e' vállalat iránti kegyelet részvétre 's ha kell — áldozatra is ne hevítne.

Azonban — ti kicsinyhitűek! ne rémüljete el, nincs itt szó áldozatról, csak becsületes polgári kötelességről, honszerelmet tanúsító tettekről, miért csak örületek kell, hogy elvégre alkalom akadt bevallani a' honnak, bevallani Európának, és az egész világnak: hogy a' magyar — hazája érdeke, jölléte forogván szóban — magaslatos fellángolásában még legnagyobb ellenségével is pro hoc et nunc kezdet tud szorítani. Itt tehát nem a' társaság, nem! ez csekély, maga a' haza, Árpád és kaczagányos apáink által vérrel szerzett, 's őseink által ezer esztendeig tetel 's áldozatokkal fentartott országunk hívja fel a' jelen nemzedéknek öregét, és apraját, ellenzéki és conservativ felekezeteit; lépjen az ügy mellé. Nagy és nehéz a' test, mit emelnünk kell, de sok vállra osztatván a' teher oly könnyűvé leendő, hogy Flumeig akár pihenés sem kell.

Részvét tehát az ország első vállalatához. Elmondjuk mikép. Hogy a' társaság a' jövő országgyűlésnél kamatbiztosítást, vagy építési engedélyt, vagy bármilyen más eszközölhessen, el kell készítenie tervét, előmunkálatit, kimutatni a' lehetőséget, a' költséget 's más efféléket. Ezen előmunkálatok megtétele költséget igényel, 's e' költségviselés kívánja a' közös részvétet. Tehát adakozás leendő? Igen! de kamatozó adakozás. Ivek vagynak ezen adakozások feljegyzésére; az aláírások feltételekkel: ugyanannyi kedvezményekkel járnak, mik mutatják: mikép itt nem nagylelkűség, hanem kötelességgel párosult számolás szerepel. A' feltételek ezek:

1) aláírni lehet egy pftól kezdve akármennyit, tetszés szerint. 2) minden aláírt egy pft jogot ad építés végeti alakulás esetére egy 200 pftos részvényre, melybe az előleges fizetés 1/2pcent gyanánt be fog számíttatni; de részvény vételre nincs senki kötelezve. 3) joguk leendő az aláíróknak kevesebb részvényt is venni, mint mennyi az előleges

költség végetti aláírásuknak megfelel, 's abba fizetésük egészen beszámíttatik. Példaul 200 pfnyai aláírás jogot ad 40,000 pfnyai részvényre, de az aláírónak joga van, ha tesszik csak egy részvényt kívánni, 's azt előlegesen fizetett 200 pfnja általokéletesen befizetettnek tekinteni. 4) az aláírt összegek befizetése két egyenlő részletben történik, legalább három hónapos időközrel. 5) a befizetésektől ideiglenes jegyek adatnak ki, melyek szabadon forgathatók. 6) minden aláíró egyenlő szavazattal bír a társaság közgyűléseiben.

Ezeket előadva azon rendhíten hittel zárjuk be sorainkat, miszerint a' flumei vasutttársaság előmunkálati költségeinek pótlására annyi aláírók fognak jelentkezni, mennyi e' vállalatot a' sors, és az élet legedzettebb viharai ellen is örökre biztosítandják, 's hogy ekép a' társulat gyűlése oly népes leend, mely kedvet adand a' munka nagyságától pillanatra sem ijedni vissza. És ezt jogunk van hinni először a' magyarnak elismért hazaszeretetéből; másodsor pedig onnét, hogy már is a' Károlyvárosig megkívántató költségek fedezve vannak. Az ügy oly világos, annyira kívánatos, oly üdvös, hogy vétenénk ellene, ha tovább szónékn értekezésünket.

Fejérmegyének october 6án tartott közgyűlésén több nevezetes és közérdekű tárgyak közt különösen kettő voná magára az öszvegyült rr. figyelmét, 's felettök hoszvas és heves viták folytak. B. K. gróf t. i. azonnal a' gyűlés megnyitására a' rr. figyelmét felhívá a' P. Zeitungban a' dohánykezelés iránt megjelent tudósításra, mikép a' m. udv. kamra Budapesten, 's egyéb városokban szivar- és dohányáruló boltokat készült nyitattatni, szivargyárakat emelni, melyeknek készítvényeit, 's az Ausztriából ide szállítottakat a' már egyesek szorgalma által nagy bajjal felállított eladási áron alább fogja kínálni, 's ekép szerinte a' hazai ipart virágzásnak indulandó csemetegjében elfojtani. Szónok tehát legzélszerűbbnek találja, ha a' rr. fejlődésnek indul iparunkat védelmökbe fogadva a' k o r m á n y n a k ezen intézkedését sérelemkép ő f e l s é g é n e k felterjesztendik, 's az ugy nevezett dohány trafikák megszüntetését kérik, egyszersmind ezen polgári kötelességek érzetéből folyt lépésekről az ország valamennyi megyéit hasonló intézkedés végett körlevél által buzditná.

Ezen indítvány szónok által alapos, és mély tárgyszerűre mutató okokkal támogatva a' legnagyobb részvétet ébreszté a' rr. közt, nem ugyan minden jelenlévő keblében pártoló részvétet, mert hiszen mi sokan találkoznak köztünk, kik midőn bizonyos dolgokról, bizonyos körülmények közt szó van, megfedekeznek mindenről, mit hazai és polgári érdekeink tekintetéből feledniök soha szabad nem lenne — **A z e l l e n z é k b a j n o k i l a g** állván meg a' csatatért a' nagyzeleu közügyet méltó feyverrel, az ész- és igazság feyverével védte; előterjeszté: mikép Magyarországra nézve majdnem legjelentékenyebb a' dohányipar úgy a' feldolgozók, mint a' természetekre nézve. Ezen iparág különösen a' közelebbi két év óta annyira haladt öröme minden becsületes magyarnak, hogy már is csak Budapesten 10 — 15 ezer embernek nyujt az foglalkozási mezőt, 's ez által kenyeret. 'S ha már a' kormánynak főnebbi intézkedését a' nemzet felszólalása, el nem enyészteni, akkor nemcsak e' forrása sok szegény kenyérkeresetének leend bedugulva, hanem sértve azon törvény is, mely a' kincstárt egyesek károsítására jövedelmén túlterjeszkedni tiltja; mert hiszen — amannak gazdagsága könnyen megengedi azt, hogy kezdetben veszteséggel indítsa meg új vállalatát, mely téren a' napi jövedelmekre szorult egyesek nem állhatván ki vele a' versenyt, lassanként elvonulnak, 's elenyésznek; 's midőn aztán eként magát látja egyedül a' téren mint legyőzhetlen óriást, felszöketti az árakat, 's monopolisál ellenére gyártási 's természési szabadságunknak. Igen is van joga, sőt kötelessége a' kormánynak intézetekkel gyári vállalatokkal fellépni ott, és akkor, hol és mikor a' nemzet gyenge ereje olyanokat életbe léptetni nem bír, de ezt tévén mihelyt a' vállalkozó szellemet magányosak körében felébreszté, kiknek szorgalmuk a' közügyeknek megfelelő, már e' pontnál a' kormány kötelessége fordulatot vesz.

— Ma midőn virágzásnak indul már az ipar ezen ága egyesek áldozatiból, 's ezeknek nyujtatik általa kenyérkereset; a' szándéklott intézkedés sehogy sincs rendén. Egyébként csalódik, ki azt hinné a' kormányról, hogy ezáltal nyerekedni akar; a' magyar kamarának nincs nyeresége, ez tudva van; csupán egyezel ez az iparvédelmet megrontására, mi annyira szívkön fekszik némelyeknek 'stb. A' monopoliuntól Magyarországon félni nem lehet, minthogy szabad természet, 's szabad adásvevéssel bírnak. Mi megengedtetik a' legkisseb birtokosnak, ugyanaz nem tagadtathatik meg a' kormánytól. Kötelességünk nem korlátozni, hanem inkább minél többre kiterjeszteni az árulhatás jogát 'stb. Mindezekre 's egyebekre, mik ezen oldaltól fel-

hozattak, kimerítő felelettel szolgált a' semmiben adós maradni nem szerető oppositio, végre törvény és igazságból meritett okaira czáfolat nem találva igénybe vétetett a' pluralitas votorum numerantium, 's ez által az indítvány meg lón buktatva. Adja Isten! hogy ne legyen alkalmuk a' rendeknek ebeli tettöket egykor keservesen megbánni!

A' másik nevezetes tárgy nemes Szabolcs megye levele volt, melyben abeli határozatát tudatja, miszerint főispánját 's helyettesét a' megyei törvényszéküni elnökösködéstől törvényink 's a' fenálló szokásnál fogva eltiltá; de ezen határozatát a' nmu udvari kancellária megsemmíté; miben Szabolcs rendei a' hatósági jogok törvénytelen korlátozását, 's egyszersmind törvénytétést lát; mit országgyűlésre feljegyzett, 's a' magyar megyéket annak pártolására felhívja. Mellette ezen levélnek elmondott mind az, mi már lapok utján is az olvasó közönségnek tudomására van; elmondattak az okok, a' törvények, a' fenálló ezredéves szokás hatalmas argumentumai. Nem használt; ők többen voltak t. i. a' tulsó oldaliak, mint mi, kiket megyei érdekeink csak választásokról illetnek megkissé; 's azért felelet határozatott ns Szabolcs megyének, miszerint Fejérmegyéi rendei a' határozat-megsemmítésben nem látnak törvénytétést, valamint abban sem, ha a' megyei törvényszékben főispán vagy adminisztrátor elnökösködik, sőt nemes fejérmegyéiek ezt még kívánatosnak is tartják.

Trencsén megyének folyó hó 5én 's következő napjain főispáni elnöklet alatt tartott közgyűlésén a' rr. különösen, 's főleg a' már bekövetkezett, 's még nagyobb veszedelemmel bekövetkezendő éhség és inség mikénti megelőzéséről tanácskoztak. Ez érdemben örömmel fogadtatott a' m a g t á r a k felállítására ügyében kiküldött választvány tervezete, 's javaslata, melynek irányában egyesült kívánat volt, vajha ezen magtárak fel is volnaék építve.

— **N e m k ü l ö n b e n k é s z e l f o g a d á s r a** talált azon indítvány is, mely a' megyében takarékpénztár életbehozását javasla, mivel ha ns Trencsénymegye jelenleg bírna egyéb hatóságok példájára, mennyivel kedvezőbb körülményben találná magát az éhezök jajjainak elesítésére. Azért is egy ilyen terv, 's alapszabályok kidolgozásával szinte választvány bizott meg, mely ha oly gyorsan jár el megbízatásában, mint minő készséggel fogadá azt el, általános kívánatnak felelend meg. Azon 30,000 vft mellyet tavali kérelmökre a' rendeknek ő felsége kegyeskedett a' megyei inségeskedők felsegítésére kirendelni, ezuttal ujlag is oda fordítatni határozatott, 's mennyiben nem lenne az elégséges, a' mint nem is lesz, felírás határozatott ujjabb kölcsön kieszközlésre, mi annál is inkább szükségessé lett, minthogy hiteles tisztí jelentésekből kitünt, mikép négy faluban mindjárt az aratás után három hétre, melyekben pedig a' lakosok öszves száma a' 18 ezeret meghaladja, az éhhalál kinjelei grasszáltak.

Tárgyaltott még Zalának az egyesületeket érdeklő levele, 's elfogadtatott; valamint a' kormánynak azon irata is, melyben a' nádori ünnepélyre hívja meg a' megyét. Főispáni vezérlet alatt 27 képviselő fog Trencsénymegye részéről megjelenni. Ezután a' somoru idők tekintetéből az egész megyében minden t á n c z m u l a t s á g 's vigadás szorosban betiltatott; élelmi szerek vásároltatnak, 's minden elrendeltett az inségnek lehető könnyítésére. Ez alkalommal tetetett le az irgalmasságból építendő megyei kórház alapköve is, melyben szegény betegek számára 90 ágy alapítatik.

Rövid közlések. Csongrádm. e' hó elején a' Tiszaszabályozás érdekében rendkívüli gyűlést tartott, mit különösen a' csongrádi flókosztály azon kívánatának tárgyalása tón szükségessé, miszerint t. i. annak számára két hid átengedtetnék, 's két ároknak bétemetetésére beléegyezés szavaztatnék, mire a' társaság sikeres működésének minden esetre szükség van. Mind a' két kívánat, pártoltatván a' megyei mérnököktől is, a' társaságnak egyhangulág megszavaztatott. Egyuttal tárgyalás alá vétetett a' nádori ünnepély érdekében megküldött kormányzéküi levél is, mellyet a' rr. szívköböl üdvözölvén, arra részökről képviselőkül 13 tagból álló választványt neveztek ki. A' tisztí jelentések nyomán tudomására jöttek a' rr. annak is, miszerint a' rablások, 's megtámadások a' megye kebelében annyira elhatalmasodtak, hogy maguk a' csendbízotak, 's megyei örök is nem csak feltartóztatnak, hanem meg is öletnek. Nehogy a' szükséges intézkedés késedelmezése miatt még nagyobb károk történjenek: felírás határozatott főhg Nádor ő fenségéhez rögtön ítéletjés jog kihirdetéseért. És evvel a' rr. — azt hiszik — eleget tettek a' vagyon, és személybátor-ságnak!

A' pozsonyi ujság érdekes adatot közöl az octob. 17ki győri gabnavásárról. A' szetterjedt hír, miszerint a' gabna ára szerfelett felszökent, 's hogy itt lenne ekép az idő, melyben minden gabnatermesztő in momento dáriusi gazdagságra tehet szert, olly rendkívüli sokadalmat idézett elé az irt napon a' gabnatermesztők részéről, miszerint idősök

állítása nyomán húsz esztendőtlől óta illy nagy mennyisége az életnek Győr város híres gabnapiaczán nem láttatott. Ezen rendkívüli versenynek természetesen megvolt a' magajó oldala is, mert a' búza akkori ára azonnal 25—30 garassal szált alább; 's egykönnyen nem is hihető, hogy hamarjában megint elébbi magasságra emelkedheték, habár a' kereskedők nem szűnnek meg folyvást hirdetni, miszerint Bánátban a' gabnanem hazájában 23—24 frton szedik a' búza pesti mérőjét; mit eddig igen is tehettek, miuttán mesterséges fogásokkal oda lehetett erőtetniök a' dolgot, hogy ugyanannak pozs. mérője 15—16 ftra tartatott. A' gabnakereskedők még folyvást beszélék azt is, mikép a' dús Bánát termése már teljesen kiürítetett, 's hogy ekép fel kell menni az árak. Ez állítás igazságát azonban megczáfolja a' napi látomány, miszerint ujjabb és ujjabb szállítványok érkeznek a' legnagyobb mennyiségben, valamint azon hiteles tudat, hogy az alföldi vidékeken az 1845ki termésnek is még legnagyobb része eredeti épségében eladásra vár. Az irt napon következő keleté volt Győrben az életnek: búza 8—8 ft 15 kr; kétszeres 7—7 ft 30 kr; rozs 6—6 ft 45 kr; kukorica 4 ft; zab 3 ft 30 kr; 's még ennél alantabb árra is van kilátás. Hasonló tudósítás tetetett Mosonyból is.

Zágrábi püspök Haulik György ő ecija a' mult hóban püspöki megyéjéhez tartozó Muraközben főpásztori látogatást tevén ez alkalommal a' csáktornyai izraelita község által meglepő tiszteletadással fogadtatott. Mi itt az ünnep részletes leírásába nem bocsátkozunk, megtevé ezt, 's tesszi is a' — **N e m z e t i U j s á g, h a n e m** csak azt jegyezzük meg, 's ezt tölünk a' méltányosság, és elismerés követeli: miszerint ő eljia a' község papjától tiszta, és correct előadásu magyar beszéddel üdvözöltetett, mire ő nagyulga is magyarul válaszolván megdicséré a' község lelki pásztorát ezen hazafias buzgalmaért. Ezen említést leginkább azért tevök, hogy Csáktornya derék polgárai ne sajnálják utánozni ez izrael fiát, kit ez ország fél annyi javakban sem részellet, mint például muraközi horvát rokoninkat, 's kik mégis néhol — tisztelet a' kiveendőknék — olly konok hátramaradást tanusitnak nemzetiség dolgában.

Az Agramer Zeitung két számon is át vitázni kezd a' türmezei kerület p o l g á r g r o f j a J A - a l. Ebből ugyan emberi állat nem egy könnyen igazodik el, sőt tán maga a' cseh szerkesztőség sem. Ez azonban nem a' mi bajunk; részünkről csak azon megemliténdő van; hogy a' czimzett lap czáfolni erőlködő soraiban mindenre kiterjeszkedni akarva, 's épen ezért semmire sem terjeszkedve ki — Muratájit is megemlité, mint ki — szerinte magát a' Jelenkorban teté híressé, 's midőn feleletre szólítottatott fel, félénken elvonnult. E' bombaszticus excursióra kényszerítve vagyunk Muratájit igazolólág megemliteni: miként ő az Agr. Zeitung hibás és alaptalan glosszáira megküldé észrevételeit, mikkel az érintett szerkesztő úr bizonyosan egy időre beérné; ugy azonban, a' hogy viszonyink! most állanak, Muratájit észrevételei nem olvashatók. Igérjük azonban, hogy mihelyt az Agr. Zeitung szerkesztője et comp. módot szolgáltatnak, de egyeneset — annak világra juttatása iránt; azonnal készek leszünk étvágyát Muratájit észrevételeivel kielégíteni. Addig pedig nagy szíveséget teljesítene ön szerkesztő úr, ha kifejténé: miért nem vala szerencséje a' pécsi dalszínész magyar társaságnak Zágrábban magát hallatni, sőt miért kellett egyesinek nemzeti öltönyeikből ki búniök? Mert mi erről nem a' legszebb adatot hallók, 's épen nem azt bizonyítót, mit az Agr. Zeitung olly tele torokkal trombitál, hogy ők véleményétörök, hogy békeszeretők, hogy a' jogok, és szokásoknak tisztelői 'stb. Addig pedig megajánljuk magunkat.

A' pesti német ujság közelebbi pénteki számában a' magyar középponti vasut multját érintvén szokásos stlyben, alapos tervezetek után tudatja olvasó közönségével, mikép a' pest-szolnoki vonal jövő évi julius hó végeig okvetlenül el fog készülni, 's a' hazai forgalomnak meg fog nyitattatni. Ez igen dicső leend; általa Pestmegyében legalább is 50 parasztló fog megmentetni a' bizonyos önyésztől. Ezen vonal elkészülvén, az egész itt foglalkozó munkás személyzet azonnal a' debreczen-miskolci vonal építésére fog fordítatni, 's ekép remélni lehet, hogy ezen igen szükséges, és szép kilátással kecsegtető pályavonal nem sokára szolgálattára leend az ifju erőben csüggedetlenül emelkedő magyar iparnak. Mig a' munkálatok az ország alföldi részén ekép intéztetnek, ugyanakkor nem feledkezik meg az erélyes központi vasut-igazgatóság főfő figyelmét a' hon éjszaknyugati részére fordítani, mert ott is a' munkálatok szakadatlanul, 's olly buzgósággal folynak, hogy a' határtól Pozsonyig nyúló vonal a' közelgő 1847ki év végével, vagy az 1848ki év elején mindenesetre közhasználati állapotba tetetik; 's tán még ezt is megelőzendő a' vácz-verőczei vonal, mely különösen Nógrádmegye érdekekből siettetendő, minthogy e' derék megye lelkes rendei

az ottani pályafőhöz hathatós szorgalommal építik már a kőutat, mely a hegyes — s különösen az iparnak kedvező tájakat minél tartósabb közlekedési eszközzel tartsa kapcsolatban a vácz-verbózei vasúttal, s általa Pesttel, édes hazánk központjával. Az 1848-ik év végével Pest teljes kapcsolatba jövend már Czegléd. át Kecskeméttel is, s az 1849-dik év kezdete üdvözlendő a Pestet Posonyba szállító teljesen felépült vonalt. Tán meg is ütközik valaki, hogy mondók: mikép Pest Posonyba fog szállítatni; és még is úgy leendő; honnét aztán diadalmi zörejjel kirándulásokat teend Bécsbe, és Prágába elsőb csak vendégszerepekre, később aztán, ha isten életének kedvez, szerződésre is lépénd. A pesti német ujság ezen hatalmas vasuti eredményeken nagyot örül, és mi is örülünk vele. Mert hiába — a vasuton szélsébe szaladgáló külföldi ipart magyar tengelyeinken, sáros utainkon bizony nem érhetjük el, annál kevésbé versenyezhetünk. Vasutra kell tehát nekünk is ültetni iparunkat, hogy életet, s élet által nyereséget mutassunk. Megvalljuk azonban, hogy a pesti ujság e rendkívüli örömet egész mértékben nem oszthatjuk. Mi is elismerjük, s pedig szívesen, és méltányolva ismerjük el a kormány loyális engedékenységet, s férfias felléptét a középponti vasutársaság ügyeinek minél előbb, s minél czélszerűbb elintézése iránt. Ez igen szép tett, hogy azonban a vukovár-flumei vonal nem szerencsés e részvétnak örvendeni, sőt napról napra több akadályokkal kell találkoznia, holott a nemzet teljes sympathiáját bírja, s szükségéről országos az elismerés; e körülmény igen lehangoló azon rendkívüli örömet, mely a Pester Zeitung erejít annyira feldagasztá, hogy tán érvágásra leendő szüksége. Ezen említett lap hangos helyeslés, és dicsérettel emlékezik a középponti vasutársaság magyar igazgatóságának erélyességéről is. Mi ezt sem vonjuk kétségbe, sőt tekintve a munkálati eredményeket — még el is ismerjük; némi kivételünk azonban van az usurpált magyar czímre vonatkozólag, mely kivitte azt, hogy a szolgálatot tevő társasági személyzet alkalmas, és a nemzet kívánatának megfelelő magyar öltönyt — melyeket a német igazgatóság drága pénzen megcsináltatott; félretétet, s vörös aufschlagos kabátokat helyettesít. A városi közönség kiszállítására omnibuszokat szerzett, s mintha azokon valamely német város közönsége lenne kihordozandó, német czímratokkal látta el 'stb. Ezek oly észrevételek, melyeket nem mi teszünk először, de melyeket az eldicélt magyar (?) igazgatóságra vonatkozólag okvetlenül szükséges volt az érintett lap ellenében ismételni. Egyébiránt kérdésen fölüli igazság az, hogy mindenek előtt gazdasági iparunknak akarunk vasutaink által használni, minthogy még most inkább vagyunk földmivelő, mint iparüző nemzet; innét van kiindulási pontunk egy szép, gazdag, és dicsó jövőre. A földészet biztosítja a nemzet önállását, ez közese mintegy a honszeretnek, ez melegíti a kebelt, ez ad irányt a hazafi dicsó tetteknek, s ez vonja maga után szakadatlan láncolatban ama végtelen seregét az iparüzletnek, mik a népek erősekké, hatalmasokká teremti. E tetteket figyelembe kell vennünk, midőn költséges, s később meg nem semmithető közlekedési eszközeinkről vagyunk szó; első helyen álljon itt az irány. Mondanunk sem kell, hogy a tengerek e tekintetben főtények, az ország kimeríthetlen kincsei. Nekünk adott Isten, és saját erőnk tengert, mért hanyagoljuk azt el? A bécsi vonal csak az örökös tartományokhoz csatol bennünket, mely cél már eléretett a dunai közlekedés által, holott a flumei tengerhez vasutat építvén általa egész virágzó országunk a nagy világ — vagy kerek föld mind az őt ismeretes részével tétetik surlódásba. Felesleges a fejtegetés, melyikben vagyunk több előny. Flume felé hát magyarok, odáig vasuton, onnét tovább tengeren. Ragadjuk meg a perczeket, melyeket emelkedésünkre az idő szemelt ki; repülők azok, s ha egyszer elmúltak, tíz körmeinkkel s sziveink habzó vérvével sem teremthetjük vissza az örök enyészettől. Batthyány és Kossuth állanak a vállalat élén, oly nevek, melyek Tamást is hitre bírnák, mielőtt sebde dagná újját. És mi kétkedjük e magyarok, kiknek jóllétök, emelkedésök czéloztatik? Nem! hitünk szent, és rendíthetlen, miszerint ezt egy magyar sem teend.

× **Ifjabb Szabó Pál megszökése iránt.** Ifju Szabó Pál a m. kereskedelmi társaság volt igazgatójának megszökte lapok útján köztudomású lévén, a nagyobb aggodalmak némileg megszüntetésére, valamint a megtörtént leverő esemény értelmes felvilágosítására nemcsak czélszerűnek, de szükségesnek is tartók K o s s u t h L a j o s urnak, mint a kereskedelmi társaság igazg. választványa egyik tagjának itt következő nyilatkozatát olvasóinknak adni:

Nemcsak a Magyar kereskedelmi társaság minden részvényese s ügy barátja, hanem általában minden magyar, ki nemzetünknek az egyesületi téren megindult hatalmas tevékenységét méltólag becsülni tudá, megilletődéssel fogta olvasni ifjabb Szabó Pál gyalázatos megszökését;

ki míg becsületességét hangos lármával hirdeté, s minden legkisebb érintést felzudult nehezettel lökött vissza, nemcsak a magyar kereskedelmi társaságnak benne helyezett bizodalmit rutul megcsalá, ezen czéljában országos fontosságú, erejében gyönyörű reményű intézetet végtelen bajokba bonyolítá, hanem egyszersmind a magyar név hitelén külföldön érzékeny csorbát is ejtett, hazánkban pedig az egyesületi tevékenység további kifejlésének oly akadályokat gördített elibe, hogy mondani merném, egy pár szóad óta alig ártott a hazának valaki annyit, mint ő. Aldom istenemet, hogy annyi erőt adott, miszerint a balesemények lelki erőmet nem könnyen zavarják meg; de meg kell vallanom, csaknem fejem szédül, ha végig gondolom, ez ember mennyi közvetlen s közvetett kárt okozott, nemcsak sokunknak egyeseknek, kik a kereskedelmi társaságnál tetemes pénzértékünkkel érdekelve vagyunk; mert ez fájjon bár, csak magános veszteség s egy részben reménylen — a választványi fáradságos buzgalma s a november 8-ai közgyűlés férfiasága által elhárítható; — hanem okozott, a mi minden becsületes magyarnak legjobban fájhat, a haza jelenének, jövendőjének.

Azt gondolom szükséges dolgot teszek, ha ezen gyalázatos szökés körülményeiről a mennyire ekkorig a dolog állását tudhatjuk, a közönséget értesíteni sietek.

Az augusztus 27-kei közgyűlés ifj. Szabó Pál volt igazgatónak f. e. június végéig terjedő, s 84,000 p. forint veszteséget mutató mérlege vizsgálatával az alapszabályok értelmében három tagból álló bizotványt nevezvén, ezen urak (Kunewalder Fülöp, Liedemann Frigyes és Valero Antal) mindjárt munkálkodások kezdetén egy 6000 p. forintos állítólag tiszta tételre bukkantak, mely iránt kétségük támadt, s melynek felvilágosítása végett a mérleg ótai levelezés átvizsgálására vala szükség. Szabó mint számadó azon fedezet alatt, hogy ő a társaság függő ügyeit kár nélkül nem fedezheti fel, a közlést megtagadá. A bíráló bizotvány erre az igazgató választványának kijelenté, hogy e szerint munkálatait nem folytathatja. Mi az igazgató választványban, azon nézetből indulva, hogy semmi sem okozhatna a társaságnak annyi kárt, mint a kétes titkolódzás, az igazgatónak hivatalától felfüggesztés terhe alatt megparancsolók, hogy a bírálóknak semmi akadályt ne tegyen, s velök mindent a mi kívánunk, tökéletes nyíltsággal közöljön. — Erre bíráló urak fesztelebb munkálathatás tekintetéből rendelésünket kívánták, hogy Szabó a bírálóknál, kivevén ha hivatnák, jelen ne legyen; hanem a könyvvezetőnek s pénztárnoknak minden levelezéseket s okleveleket kezökre adjon. Több választványi tag nem lévén jelen, én és Szentkirályi Mórícztársam, az igazgatónak kötelességévé tettük, hogy magától ehhez alkalmazza. Becsülete compromissióját emlegetve ellenkezett, miglen tudtára adám, hogy ha nyomban nem engedelmeskedik, vele mint számot adni nem akaróval kellend bannunk. Engedet; s a vizsgálat háborítás nélkül befejeztetett. A bírálók mintegy 19,000 forintot kétesnek ítélték, egyszersmind az igazgató ügyviteléről akint nyilatkoztak, hogy az tudatlan, gyakorlatiatlan, könnyelmű s irreális. Az igazgató választvány az igazgató felelőssége iránt a közgyűlésnek véleményét adandó s ideiglenesen is intézkendő, igazságosnak vélte a számadóval nem magát a bírálók jelentését ugyan, de az egyes számtételi nehézségeket közölni; kérését megengedvén, hogy lehető észrevételeit e hét végeig benyujtsa. Tovább menni, mielőtt meghallgatnánk, már csak azon nehézségeknél fogva sem lehetett, mely a czimvezetés rögtönös megváltoztatásával járt volna, különben is hibán s gondatlanságon tul valószínűságot véltek egyes titkolódzásai miatt még gyanítani nem lehetett. — E közben a választvány iparkodott a társaság meglévő vagyonát, minden további vesztegetéstől a lehetőségig megőzni; specificált áru-lajstromot kívánt, s minden egyes áru el- vagy nem adásáról s áráról határozott. — Közbejött egyes eset, miszerint Szabó, hírünk, tudunk, s még csak utólagos bejelentés nélkül is egy utazó ügynöknek még közgyűlés előtt a leggondatlanabb korlátlan felhatalmazást, adván, ez már a választványnak mostani hatóságával felruháztatása után sept. 22-ken mindamelllett, hogy Szabó által minden kötelező rendelvények elvállalásától levélben eltiltva volt, Ulm városának előbb 15,000, később 7500-ra leszállított mérő buzát a társaság nevében olly áron kötelezett, mely a szerződés perczében a piaci árnál egy forinttal alább szállott. Szabó oct. 12-keig egy szót sem szólott a választványnak, hanem a magyar név hitelét compromittál mentegeltözésbe ereszkedett. Végre kénytelen lévén előterjeszteni, s a választvány látván, hogy az ügynök meghatalmazása egészen korlátlan volt s még csak az instructióihoz alkalmazkodásra sem hivatkozott, meggyőződédek, mikint Ulm városának, mely a privát levelezésbeni titlalomról semmit sem tudhatott, tökéletesen igaz van; kötelességének ismerte tehát, a magyar hitel s társaságunk becsülete érdekében rendelkezni, hogy Ulm városának elég tétessék; Szabót azonban, s regressusképen az ügynököt

(kinek Pesten fekvő vagyona is van) társaságunk részére kárpótlásban marasztalta el. Ezen eset némi gyanút gerjesztvén, hogy Szabó tán vagy valótlanul informálja a választványt, vagy némelyeket tán el is titkol: bizonyos aldu-nai rozs szállításra nézve, mit tökéletesen tiszta s nyeresémes üzlet gyanánt mondott be a választványnak, szükségességnek láttam tökéletes információt szerezni magamnak s a választványnak, azért a választvány titkokát oct. 21-ken hozzá küldém, hogy az ide vonatkozó levelezéseket velem közölje. Ő oct. 21-ken reggel kiadá lemásolás s hozzá küldés végett a leveleket, miket este 7 órakor kaptam meg, míg ő már 5 órakor megszökött. Átvizsgálván a leveleket, s látván hogy itt is baj van, s azon kívül ezekből bizonyos más szállítási kötelezettség is sül ki, mit előtünk vakmerő hazugsággal eltagadott, Dumcsa Döme és Weisz Bernát választványi kereskedő tag urakat kértem fel, hogy mint szakértők a kellő vizsgálatot azonnal megtegyék, miszerint körülmények szerint intézkedhessenek.

Ámde az nap (oct. 22-ken) tudók meg szökését délután; s a mennyiben azóta azon tömérdek munka közt, mit e szökés következtében társaságunk megóvására tenni kellett, az eltitkolgató irományokból láthatók, úgy látjuk, hogy minden lépését hazugság s áltatás kísérte, több rendbeli be nem vallott kötelezettségekre bonyolítá a társaságot, sőt a mérleget is mintegy 35,000 pftig szándékosan hamisnak készíté, a nélkül, hogy erre még a bíráló választvány is rájöhett volna, s látván, hogy tovább már a titkolódzást nem viheti — gyáván megszökött; még a végső perczben is hazugsággal végezvén pályáját, mert egy levelet hagyott hátra írásztala fiókjában nekem czimezve, körülbelül illy tartalmat: „Pest, oct. 20. Kegyetek annyi sok bajt halmaztak s erőtetek rám, hogy erőmből kifogyván, e pillanatban már véget vetettem életemnek. Hazámnak (!) s ellenségeimnek áldozatává lettem. Isten bocsásson meg kegyeteknek. Szabó. — Azonban annyit már tudunk, hogy sem elég erős, sem, ha úgy tetszik, elég gyáva nem volt életének véget vetni. Budáról a fehér farkastól utazott el october 22-ken este 5 órakor nyerges-ujfalusi paraszt szekere-ssel; az említett fogadóban már három hét óta bérelt szobája volt, lassankint ruháit mind oda hordta; egy pártfogoltra Boldini János sebész nevére magának a városnál szintegy pár hét előtt utlevelet szerzett, magát utazási szerekkel ellátva, s a társaságunkat illető egy 5000 p. forintos bankutalvány is hiányzani látszik, ámbár viszont irodai asztalfiókjában 2000 p. forint készpénz találtott.

Ennyit tudunk ekkorig. Időnként munka veszi igénybe, s azért nem ereszkedhetem mindazon lépések elsorolásába, miket a tegnap délután óta permanentiában levő választvány tón. Minden s minden uton megtétezt, mit illy körülmények közt lehet és kell. Csak az egyet említem, hogy ezentul a m. kereskedelmi társaság czimvezetését Jankó Vincze ur viendí Dumcsa Döme vagy Weisz Bernát Ferencz választványi tagurak egyikének ellenjegyzése mellett.

Még egy szót berekesztésül. Ha csak S z a b ó szökése közben, mielőtt a még tegnap stafettaliter szétküldözött híresztelés útját vágná, társaságunkat tetemes hamis kötelezettségekkel nem terheli, a választvány erélyes eljárásával eszközölhetni reméli, nemcsak azt, hogy a társaság kötelezettségeinek becsületesen megfelelhessen; hanem még ha az összes veszteség 84,000 p. forint helyett 150—160 ezer p. forintra menne is, még is körülbelül 200 ezer p. forintnyi activ társasági érték megmentethessék.

A csapás nagy; de még nagyobbá, a hazára pedig még veszélyesebbé csak az tehetné, ha megrémülnénk; s egy emberbeni megcsalatozásunk miatt megcsökkennék azon buzgalmunk, mely az egyesületi téren ujjabb időben olly nagyszerű tevékenységet kezd kifejtetni. Az akadályok növeljék erőnköt, ne csüggeszsenek. Pest octob. 23. 1846. K o s s u t h Lajos, mint a magy. kereskedelmi társaság választványi tagja.

Felzsolítás a magyar kereskedelmi társaság nevében. Igazgató ifj. Szabó Pál a f. hó 21-én megszökvén e sajnálatos esemény következtében mind magának a magyar kereskedelmi társaságnak, mind azoknak, kikkel üzleti összeköttetésben áll, közös érdekök hozza magával, hogy a társaságnak activ- s passiv állapota: és különösen a volt igazgató által a társaság rovására a legközelebbi időkben irhatott kötelezések hova hamarább biztosan megtudassanak, és teljes világosságba hozassanak: miszerint a dolog valódi állásához képest czélszerű intézkedések tétethessenek. — Ennélfogva: mind azok, kik a magyar Kereskedelmi Társaság irányában bármennyű követelést igénylenek, ezennel felhivatnak: hogy követeléseiket velünk alulírottakkal a folyó évi november hó 30-ik napjáig tudatni sziveskedjenek: ellenkező esetben volt igazgató Szabó Pál által elvállalt kötelezettségek, melyek azon napig bé nem küldtetnek figyelembe vétetni nem fognak. Kelt Pesten, october

25-én 1846. A magyar kereskedelmi társaság igazgató választása.

F. évi Iparműkiállítási díjosztás. Fájdalmas ugyan, de több oknál fogva szükséges, miszerint tényeket fődözök fel, miket örömet elhallgattam volna. Eljárásomban a legtisztább, legnemesb czélu szempont vezérel 's gyanúsítottat annál kevésbbé szeretnék; minthogy valódi rokonszenvvel viseltetem a kérdés alatti egyet 's ügyiránt. Azonban bármily előszeretettel karoljak 's választott kedvenczemé mondjak akármely közhasznu intézetet is: a gyökeres 's ugyszólván veleszületett, vagy csak bizonyos alkalmakkor 's körülmények közt előforduló hiányokra, tévelygések 's hibás lépésekre annál gondviselőbb — valóság atyai érzellemmel figyelmeztetem azt, mely működésnél nem szolgál indokul egyéb, mint annak eszközlése, miszerint még a legátalkodottabb, legagyarkodóbb ellen is tisztelni kényszerüljön a' célt, mit a' jobbák elérésül kiütöttek, 's ezáltal elvégre, habár mintegy akaratlanul is csatlakozzék az elismertjő czélu 's fontosságú ügyhöz. Szívem fájdalmit kellene bevallanom azon hitben — ha volna, hogy találkozik a' széles hazában csak egy halandó is — tagja e' nemzetnek 's részese közalkotványunknak, ki elég nyomorult volna — nem mondom, netán személyes érdekekből, de elvből ellenséges indulatot táplálni keblében az iparegyet iránt; mégis hogy elejét vegyük a' legcsekélyebb szórászhasogatásnak is — a' hiányadászat ezen legemelygősb fájának, mely a' tiszta sugáru napszat is foltolt keres, azonításl onsetétségével — 's hogy e' szerint senki fájának okot, alkalmat kifogás 's ellevetésekre ne szolgáltatassunk: minden fogyatkozást, legyen az bármely csekély 's könnyen eltakarható, napvilágra hoznunk, 's a' nyilvánosság tagadhatlan, csalhatatlan befolyása által hatva, illető módon olvastatnunk szükség. Több alkalommal nyilváníték már hasonló érzelmeket.

Ezen iránypont az, mely engem ezennel 's névszerint a' fenczimzett ügyben felszólalásra készítete. Elöttem fekszik „az iparműkiállítási díjbírálatok eredménye“ (Heti-lap 82. sz.), figyelemmel olvasám el többször, 's örömdus érzet fogja el lelkemet. Saját szemeimmel valék szerencsések tapasztalni, 's gyönyörrel olvassuk is (mert hisz kedves dolog ismételve sem untató), miszerint az iparműkiállítás ez idén mind a' kiállítók számára, mind a' kiállítványok többféleségére sokkal gazdagabb volt, mint akár az első (1842.) akár a' második (1843.) kiállítás; ebbeli szívörömmem növeli a' méltányos elismerés, melyben kiállító iparműveseink mind a' hazafiak, mind a' külföldi látogatók előtt részesültek, kik mindnyájan egy szívvel 's lélekkel vallák be nagyszerű haladását iparunknak oly szerföltt rövid időalatt: de hasonló szememmel részrehajlás 's elfogultság nélkül, kellő szigorral tett vizsgálat, hasonlítás, összehasonlítás nyomán nyert meggyőződés — de nem — több másoknak szintily előzvényeken alapuló meggyőződése más oldalról, párhuzamitva a' díjbírálatok eredményével, sajnos, 's az e' részben szilárdabb eljárásu multra visszavezető érzelmel ébreszt keblemben. És ez annál élénkebb, minthogy jelen alkalommal a' versenyre kiállított művek 's készítvények érdembeli sokfélesége következtében két új osztályba levén a' díjazásnak szükséges, annál könnyebben lehetett az el nem ismerés veszélyes szikláját elkerülni, mi aztán annyi ártalmas magyarázások 's elferdítésekre vezetethet.

Kimondom tehát nyíltan: az el nem ismerés, vagy tán sajátképen a' félreismerés ellen van egy két jeles iparunknak panasza. Különböztetni akarom azon méltányosságot, melyre általán fogva az egész iparműkiállítás tállt, — továbbá a' közönség szabad bírálatát a' díjosztók véleményétől. Igen sok fekszik ebben urak! mert valamint emelhetjük — főleg illy kezdődő iparu hazában, a' kézműves vagy gyárnok kedvét 's vállalkozási szellemét igazságos, méltányos ítélet 's díjosztás által, szorosban kapcsolhatjuk őt az ügyhez 's ez által a' hon érdekéhez: úgy ellenkezőn figyelmenlen bírálat által elkeseríthetjük, visszataszathatjuk olykor a' legjobb akaratot is, elfojthatjuk benne a' legszebb, legüdvösb feltételek 's tervek csiráit, sőt kopárrá, sőt komorrá változtathatjuk előtte a' pályát, melyen polgáru a' köz javára haladni rendeltetett. Igen urak! ezt tehetjük oly bírálattal, melynek például elnézés, figyelmelenség ugyan a' hibája, de mely szinte csak oly érvényességgel, hasonló alakkal bír, mint a' legigazságosb odaitélés.

Felszólalássalommal legkevesbet sem akarok levonni a' díjbírátság tekintélyéből, sőt egyenesen az czélu irányában, miszerint ez idővel még szilárdabbá válják; tehát csak egy két esetet szándékom kijelölni, mely a' díjbírátságot figyelmeztesse, hogy mint ilyen jövőre nagyobb gondot fordítson — legalább az első iparosok által kiállítandó művek érdemleges osztályozására. 'S midőn illy követeléssel állok elő, csalhatlanságot azért korántsem igénylek tőle, mert ez halandónak nem adatott, sem valami rendkívülivel nem vádolom őt, midőn azt mondom hogy hibázott, mert illyesmi emberi dolog, 's még az ezer

évi igazítélet mondása miatt tisztelt areopag is elsiklott egyszerű rendes pályájáról.

Hogy pedig állításomat valóságos tényekké öltöztessom, egyéb illetékes szakértők által hibás ítéletekkel vallott példák közül csak a' pesti kárpitos Wiener Jakob 's pesti zongora készítő Bereghszázi Lajosnak ítélt díjakat említem fel. Utóbbinak zongoraműveit, építési külalak 's részek idomzása tekintetében, csinosoknak találta az illető mű bíróság, — vajjon mit ítélték hangszerkezetökről, az nincsen tudomásukra; elég az hozzá, hogy a' művek, miknek jószágáról Liszt teszen kísérlet után tanubizonyoságot, az érdemdíjazás negyedik osztályában állanak!

Hasonlag áll a' dolog Wiener jeles kárpitosunkkal. Hisz egyetlen egy lélek, a' ki csak az iparműkiállítást meglátogathatta, egyetlenegy ép szemérmű ember sem emlékezhetik másképp ama tündérszemű fényteremről, mely a' jelenévi kiállításnak egyik legszebb gyöngyét képezé, mint a' legnagyobb dicsérettel's azon önkintlen vallomással: miszerint asztalos és kárpitoság nálunk magas fokát érte a' tökély 's haladásnak, miszerint az illető kiállítóknak megbecsülhetlen tagjait birjuk szakműves testületeknek. És birjuk azt tagadhatlanul Wiener Jakabban. Tekintetbe nem véve azt, hogy ő rendezte, kárpitozta czélszerűen 's izletesen a' kiállítási termeket, tekintetbe nem véve ide fordított költség és fáradságát, feledve mit neki rendezés alkalmával ígérték, miszerint nem arany, hanem birilliant érdempénzzel fog jutalmaztatni 's ezt és egyebet nem tekintve, és csak az általa kiállított munkát kellő figyelemmel vizsgálva, vajjon miben leltek okot őt a' díjak harmadik osztályába sorozni? miután mind a' függönyözés, mind a' butorokon levő kárpitos munka, czélszerűségnek, izlésnek, dívatnak szóval mindennemű — legszoros bírálati követelésnek legteljesebben megfelel. Hisz a' tárgy jegyzékéből is olvashatta minden, ki olvasni tud, hogy az egész terem rajza Wienertől van, hát a' rajz ellen kinek van okoszu kifogása? — mert a' műbírátságnak nem volt legparányibb sem. Mindenesetre nagy elnézés volt a' díjbírátságtól, hogy őt legalább azon érdemdíjokra nem emelte, melyre vállaltársát méltatta.

Wienerben, urak, — ujjal mondom — megbecsülhetlen iparost birunk, a' ki — főleg oly derék compaignon, minő Szabó József budai asztalos, társaságában tökéletesen képes nagyaink igényeinek eleget tenni, 's őket dísz munkájával reábirni, hogy nem hozatnak külföldről drága magyar pénzen butorokat, 's egy hazafiatlansággal kevesebbet hányhatunk minvéreink szemére. Wiener öszszejárta Európa minden nevezetes városait, dolgozott nagy elismeréssel mindenütt, mutatja oklevele bizonyítványt szorgalma 's képességének. Ha nem tartanánk attól, hogy szerénységét megsértjük, elősorolhatnók, milly érdemei vannak a' kárpitozás czélszerűbb — újabb rendszere körül, mikép becsülük, 's még folyvást levelezésben állnak vele egykori nemes mesterei 's ügytársai — de ezt mind elhallgatom, mert hisz ő nem sovárogo az arany érdempénz után, csak az fáj nekie, hogy saját hazájában félre ismertett. ☉

Erdélyi ügyek. Az E. H. ban „ismét tutajászati panasz“ cím alatt oly dolgok közöltetnek, melyek méltók: hogy az erdélyi országgyűlés figyelmé minél erélyesebben terjeszkedjék ki e' kihágásokra, valamint egyebekre is, melyek az erdélyi lapokban oly gyakran közöltetnek.

Vannak nemes Alsófehér vármegyében helységek, melyeknek lakói nemcsak éjjel, hanem a' legvilágosabb nappal is a' tutajokat és tutajosakat megrohanják, elverik 's elkergetik, a' tutajokat a' deszkáktól megfosztják. Illy 's több ezekhez hasonló tények annyival inkább szaporodnak, mennyivel bizonyosabb, hogy az illető gonosztevők még eddig soha sem lakoltak tettökért illog. Nem lakoltak; mert ők elvágják éjjel a' tutaj köteleket 's így a' tutajt elbocsátják, hogy lejjebb aztán kifoghassák, aztán azt állítják, hogy „a' tutaj magára ment, ők nem tudták kié 's kifogták, hogy gazdája kapja meg.“ És ezen egyszerű mentesség gyakran a' tutajosak ellenkező bizonyítása mellett is megmenti őket. Mások, kiket in facto delicti találnak, kinyomozás után megvallják tettüket, 's az elorzott deszkákból elő is adnak a' mennyit akarnak, más részét pedig jól eldugják, hogy ha keresnék, meg ne kapják nálok.

Ki tagadhatja, hogy az illető gonosztevők nem veszedelmesebb és bünösebb tolvajok, mint az alattomban orzók. És ezek fájdalom! a' mostani nem elég szigorú eljárás mellett mindaddig fognak divatozni, miglen egy részről a' szőnyegre került kisdodvák létesülésével a' pórnap még kiskorúsága alatt a' tolvajságtól el nem szokik; más részről a' felsőbbé által hozott bölcs rendelkezéseket az illető tisztviselők erélyesebben nem veszik teljesedésbe. Fontosnak meg a' dolgot és őszintén valljuk meg, vajjon nem akadályoz-e az illyen rablás a' kereskedésnek? Hányan nem rettenhetnek el a' további tutajozástól, és így mennyi pénzösszeg nem záratik ki káznakból? Hogy ha a' közjó elő-

mozdítására tettel nem járulhatunk, járuljunk legalább jó akarattal, ne nyomjuk, hanem segítjük a' szorgalmat, kiknek hatalmukban áll háritsák el a' Maroson oly gyakran felmerülő akadályokat, fenytsek meg a' gonosztevőket.

Személyeket most megnevezni nem akar közlő, hanem ha ezen tények meg nem szüntetnek, kénytelen lesz mind a' gonosztevőket, mind a' hanyag eljárás embereit megnevezni. Most pedig azon reménnyel záratnak bé e' sorok, hogy miután az illy bünös tények megszüntetésére az illető felsőbbégek lépések tétettek, nagyobb figyelemre fogják méltatni hazánkfiain ezen legnevezetesebb ágát hazánk kereskedésének; és az országgyűlés is valamint más jólékony intézetekről gondoskodik, hogy ezt sem fogja mellőzni, hanem bőlesen rendelkezni, hogy jövendőben az illy kihágások ellen panaszolnia ne kelljen.

Az udvarhelyi követválasztás körül megjegyzésre méltó még egy történet, mely a' választás eredményét hallgató gyűlésben legutóljára fordult elő, 's terjedelme miatt az akkori tudósításból kihagyatott. Az udvarhelyi követválasztó gyűlés tagjai háromféle elvet vallottak: egyik rész, mely a' legelső követeket választotta, a' követválasztási jogot a' tanácsosokra, és eskütteken kívül azon polgárookra is ki akarta terjeszteni, kik nem tanácsosok, nem esküttek, de polgári telken laknak; más rész e' jogban részesíteni kívánta azokat is, kik remesi telken laknak, de polgári telket is bírnak, 's ezt építette a' folytonos gyakorlatra, 's mivel az aug. 8-ai választásból kirekesztetett, felsőbb helyre folyamodott; harmadik rész, mely a' magyarföldi városok, 's M. Vásárhely példáját a' többi székely városokra, 's azok között Udvarhelyre is szeretné kiterjeszteni, 's a' polgárságot minden befolyásból kizárva, maga akarna a' város lenni az elhírhedt „l' état e' est moi“ nyomán, azt akarta, hogy csak a' 6 tanácsos, és 34 eskütt birjon választási jogjai. Nem szükség mondanom, hogy e' párt némely tanácsosokból ékesküttekből állott 's ez is az aug. 8-ai választás ellen volt. Miután a' választás a' fidesz főkormányzók határozata nyomán úgy folyt le, hogy a' bébiró, de nemes telken lakó polgárok is részt vehettek, ezen utóbbi pártnak főbb személyei, kik a' juris reservában sok hasznat tapasztaltak, a' választásnak felsőbb helyen is helyben hagyott módja ellen óvást adtak bé. A' sorban közbélisnek írtam, vagy is bébiró párt személyei választásában vesztvén, a' gyűlés végére annyira nem jelent meg, hogy abból Keller Jánoson kívül alig volt valaki jelen, 's a' gyűlést csupán a' választáson győzedelmeskedett fél alkotta. Midőn a' burocracia 4 barátai óvásukat beadták, Keller János ellenóvást olvasott fel, mit a' gyűlés egész és teljes többsége magáénak fogadott el.

Oct. 20-án indult fel Bécsbe a' fels. udvarhoz Kolosvár város részéről két követ, tanácsos és rendőrigazgató Grois Gusztáv, valamint szószóló 's választott polgár Fülel István urak személyében, a' dézma megváltása kérdésében, miután a' felperes rom. kathol. és ev. ref. eklézsiák és ref. kolégyom a' város mint alperes ellen indított keresetüket a' töröküző 's úgy nevezett kis dézma fizetésére nézve harmincz évnél tovább folyt per után minden törvényeségeken 's végre a' fels. udvarnál is közelebről megnyertek. †

(Szózat a' dunatis zaisa tornátárgyában a' külföldi tekintélyek véleményei után. Horváth Józseftől.) Miután e' fontos tárgy, mely foganzásakor súlyos természeti akadályokon szerencsés sikerrel keresztül törtétt, megszületése után pedig tömördekebb, haláltehellő emberi küzdelmekkel vívott, annyira, mikint a' jelen perczig nyuló életét is csak egyes buzgó honfiak esüggedten kedélylyel kitartó erélyes ápolásának, 's meg annak köszönhetni legfőképp, hogy a' tervezetek jelen korszaka előtt, már régtől fogva a' haza kedvencz tárgyainak egyike vala; mondom, miután e' fontos tárgy a' hír lapok utján ujjal a' tisztelt olvasó közönség elé terjeszteték, hogy e' szerint annak végső jobbra vagy balra dülő elhatározása a' közvélemény legszabadabb nyilatkozása mellett, egyszersmind a' nyilvánosság legkorlátlanabb befolyásával történjék: szabad legyen nekem is ujjal felszólalom, és nehogy ezen tárgy roppant fontosságához képest kéllőleg tén át nem gondolt könnyedséggel könnyelműen elejtessék, szabad legyen a' külföldi tekintélyek nyilatkozatait elemezni, azokat egymással összehasonlítani, 's mennyire lehet, összeegyeztetnem; szabad legyen a' tisztában álló, de szándékosan bebonyolított ügy kérdését eredetiségére, 's egyszerű vázlata fővonásaira visszavezetnem, és lemosva egy némelyekről a' rá csapdosott sárfoltokat, tiszta valóságában bemutatnom, hogy az érdemes olvasó közönség a' kérdés lényegéről kitanitva, tárgyavatottan tájékozassa magát, 's a' szerint részre-

*) M. n. hogy a' pest-szegedi csatornáról folyt vitatások lapjainkban is megtétek, a' dolog értelmének kellő kiegészítése tekintetéből, de szerző ur akaratára is, a' jelen érdekes értekezést a' Bp. Hradó után adni szükségesnek tartottuk. Szerk.

hajlatlanul érdemileg nyilatkozhatók; mert erős hitem szerint e' csatorna eszméje jelenleg új életet nyert, s jölehet némelyek azt tán ellenkezőleg a' feledékenység sirja szélén, vagy csak a' soha nem valósulandó szerény ohajtások sorozatában állani képzelik: él jelenleg szilárdabb és magától örökre el nem hamvado lélekben, de testileg lebilincselve annyira, hogy ha őszinte lelkes honfiak feszült kötelékeitől, melyek mindamelllett is könnyű csomóval akasztvák, fel nem oldozzák, félünk lehet, hogy a' haza kedvence igen méltatlanul s igazságtalanul elítéltetik, s minden életrevalósága mellett is eltemetetik, pedig erőszakolt halálát a' tetteinket szigoron bíráló jövő nemzedék bűnül róhatná fel a' történet lapjaiba.

Ezen szózatom után, mely az említett kötelékek csomója könnyebb megoldását tárgyalja, ünnepélyesen felhívok mindenkit, legfőképp a' hazai szakértőket, hogy a' B.P. Hír-adóban és a' Jelenkorban megjelent vitások folyama alatt közölt adatok nyomán, és a' külföldi tekintélyek véleményeiből constatirozható bizonyos nézetek irányosvénynél haladva, nyilatkozzanak a' tudomány és tapasztalás tiszta ismerete szellemében s egyedül férfias meggyőződés szülte azon komoly őszinteséggel, melyet a' nagy érdemű tárgy fontossága igényel s követel. S ezt bizonybizonny nem ok nélkül mondom; mázsásak az okok, mik ezen figyelmeztetés tételére főlhivának!

Tudva van a' tisztelt olvasó előtt, hogy a' külsőszági tekintélyek leginkább a' költségvetési roppant divergenziák kiegyenlítése, s a' terv körül fölmerült lényegesebb kérdések eldöntése végett hívtak meg. Lássuk a' kitűzött cél mikint van elérve. Beszédés ur a' csatorna költségére legfőlebb 6 millió pftot; a' magy. kir. építészeti igazgatóság 37 milliót, Váserhelyi ur 86 milliót számított. S im ezen három költségvetés helyett jelenleg birunk ezektől ismét még annyira különböző más két rendkívülivel! Klenze a' bajorországi k. építészeti igazgatóság elnöke, a' csatorna tervezetéhez képest 50, 14, 11, 8 és 6 millió pftot számít a' szükséges költségére. Clark angol hidépítész Beszédés ur tervét 26 millióba, s ugyan ezt a' három hollandi vízmérnök — mellözve a' vizerővel dolgoztatást, és minden földet emberi erővel kiasva — 18 millióba határozzák. Ezekután, ha valaki azt hinné, hogy jelenleg a' költségvetésre nézve még inkább behonyolított a' csatorna ügye, nagyon csalakoznék; mert ha a' különbözőleg tett költségvetéseket elemzés alá vesszük: hogyan és mikint tétettek? látni fogjuk, hogy azok, ha egy célra s tényezőre összehuzatnak, általában egymással összeegyeztethetők s közel egymásra visszavezethetők; miből aztán egyszersmind a' csatorna bizonyos költsége határozottan megállapítható.

Átde másképp áll a' kérdés a' csatorna kivitele iránt, a' külföldi tekintélyek véleményére nézve. Klenze B. urnak folyóvízre alapított tervét elvetendőnek mondja, és inkább kisebb mértékre állóvízű csatornát, és még inkább vasutat javasol. Clark hasonlóan a' folyóvízű csatornát nem helyesli, hanem gőzgépre építendő állóvízűt ajánl, s mivel ennek kivitelét a' furatások eredménye lehetleníti, a' vasutépítéshez hajlik. Fynje H. G., Conrad F. M. és Conrad M. L. hollandi vízmérnökök ellenben sem állóvízű csatornát, sem vasutat, hanem egyenesen, a' kifürkészett körülményekhez képest, minden ingadozás nélküli folyóvízű csatornát, és pedig csekély módosítások mellett egészen B. ur terve szellemében építendő ajánlanak. Itt tehát három hollandi vízmérnök collegialis tekintélye áll két más ellenében*). Most nagy kérdés: vajjon az egymással elvileg s az eszme fölányegében ellenkező vélemények közül, melyik az elfogadandó? Ugy hiszem, azt csak minmagunk határozhatjuk el körülményeinkhez képest legcélszerűsábrban, ha előbb a' nevezett tekintélyek véleményét elemzés alá vesszük, a' felidézett nehézségeket egymás közt összehasonlítólág egyenkint rostálgatjuk; mert csak így tűnhetik fel tisztán a' kérdés mélyében rejlő igazság, és csak így lehet egyiknek a' másik fölött határozottabb hitelt szavaznunk. — Vizsgáljuk Klenze nyilatkozatát. (Folyt.)

A' pestbudai hangász-egyesületnek első műelőadása f. évi nov. 21-én a' m. n. színházban este 7 órakor tartatik; az abban előadandó hangművek következők, u. m.

Elsőszakasz: 1) Beethoven Lajos „István király, a' magyarok első jötevője“ című szimfoniához készített nyitánya. 2) „Magyarország“ kardal férfi hangokra. Szerző gr. Festetics Leó. 3) „Párisi emlékek“ szeszélyes magyar hegedűre, zenekar kísérettel szerző és előadja Ridley Kohne ur, a' nemzeti

*) Itt igazolva van nyíltan hirdett s bizonyos emberekben megütözésre talált abeli állításom, hogy a' nagy tekintélyek véleményeik bizonyos okoknál fogva többnyire egymással homlokegyenest ellenkezők; s azért a' legnagyobb tekintély véleménye valamely fontos tárgy körül, egyedi, gyakran célszerűbben változható véleménynek tekinthető. — H. J.

színház magánjátékosja. 4) Dicsőnek „Isten áld meg a' magyar t! irta Kölcsei Ferencz, zenéjét Erkel Ferencz.

Második szakasz: „Hála érzelmei a' hű népek szeretete.“ Nagy Cantate; P. C. után írta R. I. zenéjét szerző Blumenthal Leopold, a' nemzeti színház zene karának taga. — Hollós és Szpivák kisasszonyok, Köszeghy, Részler s más műkedvelő urak a' magán szerepekben, nemkülönbön Ridley Kohne ur fen említett nemzeti szellemű legújabb szereménye előadásában különös szivességből működendnek. A' páholyok és zártkörűek előfizetés iránt a' nemz. színház pénztárnokánál bővebb tudósítást szerezhetni. Közli Ritter Sándor egyesületi titoknok.

Budapesti napló. (Octob. 29-én.) Minap a' városerdő mögötti szabadban kir. egyetemünk vegytanára kísérletet tón az újtalványú durranó-gyapottal, mely ma-holnap pusztító hatására nézve a' lóporral vetekdni fog. Már külföldön fegyverre is próbálják alkalmazni, nálunk azonban elég lesz, ha pusztán a' levegőbe durrogatják; köztünk ugy is majd minden vállalat hamarabb eldurran, mint első. (A' P. Z. tudósítója tanulja meg „Sangaletti“ vegytanár nevét; már volt alkalma hallani, hogy azon férfit nem „Saint-Galletti“nek hívják.)

A' De Bach Soullierféle lovakör igazgatója távollétében helyettesített igazgató, midőn az ítélet eme hangjathalá maga körül: „sáfar! adj számot sáfárságródról, minden további kételkedés nélkül ellilant. Mint mondják e' szenvedhetlen divat külföldről harapozott be hozzánk, — már is sajnos csapást éreztük. Kérjük azon uri embereket, kiknek netalán kedvök kerekedhetnek tőlünk megszökni, inkább meg se látogassanak; tudván azt: hogy könnyebbek a' nélkülözés napjai, mint az elválás sujtó perze.

A' Pester Zeitung szerint: Budán valamennyi czéh elhatározta — ki is nyilatkozta: hogy izraelita gyermeket semmi mesterségre fel nem fogadnak. Félünk, hogy a' haza fővárosa igen megerőtetni magát a' kor intő szózatának meghallgatásában. Tehát egy lépéssel már — hátrább volnánk.

Malvieux nagykereskedő a' minapi szándékolt megraboltatását felledező boltörnek 100, egy katonának pedig, ki a' rablótól arcába szúrást kapott, 30 pgorintot ajándékozott; ennek ragtapaszra, amannak ébresztőre van szüksége, — miadkétő megkapta a' magát.

Kuthy Lajos „Hazai rejtelmek“ című regényének VIII. kötetét is megjelent; mit annál inkább ajánlunk figyelembe, mert bajos ám korunkban újabb rejtelmeket összeírni, midőn minden mit előbb annak tartánk, önkényl és magától napfényre kerül. Kuthy e' füzetében is hű marad kitűzött irányához, s a' magyar népeletet híven ábrázolja.

A' lánchidépítésről tudósítás iránt adott szavunkat be-váltandók épen adatok gyűjtésében valánk, midőn a' börze-üület mellett egy alföldi atyánkiával találkoztunk; kinek őszinte nyilatkozata ugy hiszük elég leend az olvasó megnyugtatósára: „Három év előtt — ugymond ő — Pesten valék, s akkor még csupa szemfényvesztésnek tartottam ezt az egész lánchidépítést, már most látom azokat a' kő-gasokat a' Duna közepén, meg itt elől ni: a'tán kapu lesz, hol az ember bemenjen. Bizony lelkiismeretes dolognak tartot-tam hinni, hogy rajta valaha átmehetek, — most legalább fi-amnak testámentomban hagyom az új hidon átmenni mihelyt elkészül.“

Epen e' perczben lép hivatalunkba egy kolduló leányka, állítása szerint beteg anyja számára segélyt kéri; hiteles kut-fóbból tudjuk: hogy az állítólagos beteg divatosan öltözödvé szótálgtat régi szokása szerint a' váci utcában — Budán kö-tőleánykák járnak házankint koldolni, s csinos arcukért többnyire kapnak — pamuta valót. A' budai hidfőnél pedig egy fiucska hét óta hidegtelelésben szenved, és szedegeti az irtalom filléreit. Ideje lenne már az illető hatóságnak gondoskodni iránta. Illyenek a' fővárosi kenyérkereset alnemei. S hogy az egész eljárásokról is fogalmat nyújtunk itt a' kö-velkező adat:

Egy bécsi kereskedő segéd köpönyegét egyik vendég-fogadóban elvesztvén, e' bajt elpanaszlá ismerősének, ki őt azonnal egy titkos könyvvívőhöz vezeté: a' nagy könyvbé pon-tosan be volt jegyezve a' köpönyeg színe, alakja és értéke; kereső tulajdonosa megkérdezték: mit fizet ha tulajdonához a- kar jutni? az alku megkötöttet négy pengőben; ezzel vezet kapván egy külvárosi lak rejtélyébe vitették; az ajtón kopog-tatnak; ki az? — hangzik belől, — „add ide a' barna N. kö-pönyegét“ hangzik kívül; „Nél van a' Q utcában“ viszont belőlről. A' címzett helyre érkezvén ismét kopogtatás: „mi kell? szól a' belső hang, — kívül: „nekem két pengő kell, te is annyit kapsz ha kiadod a' barna N. köpönyegét;“ ezzel mindhármán ablakhoz mennek: a' köpönyegét egy szurtos kéz kidugja, a' kereskedő pedig saját jószágáért kétfelét fizet; így volt együtt a' n e v t e l e n f o l v a j, orgazda, és becsü-letes ember. Vannak embereink, kik hasonló események é-letvalóságáról kezeskednek. Epen mintha párizsi és londoni életet élének.

Cerrito Fanny legutóbbi színpadra lebegtével ismét zaj-gásba hozá a' szíveket, leginkább pedig egy falusi öreg urét, ki tisztes egyszerűség képében kedves fiatal nevelő látoga-tá meg színházunkat. A' kettejük számára váltott zártkörűek történetesen szélrül estek, mi az öreg urnak nem igen volt in-nyére, mert ismét történetesen sok mosolygó arcot látott maga körül. „Kincsem, neked megárt ez a' szabad levegő, menj, ülj le ott a' közepén valahol, én itt a' bemenetnél ma-radok,“ — „de kérem alázson — mond a' zártkörűítő — azon egyetlen üres szék a' Dr. N. uré.“ — „Se baj! inkább oszsa meg ülését egy derék orvossal, mint ez a' sok kópé rontsa rajta szemét.“ A' kellemes nő engedni kényszerült, a' szóban volt orvos pedig, ki véletlenül e' szóvaltsának tanuja volt, egész gyöngédséggel az öreg ur mellett foglalt helyet;

illy biztos szomszédságban az öreg ur érverése csilapodni kezdett.

A' pesti vakok intézetében minden hó utólján tartatni szokott próbatét ez alkalommal november 13. reggeli 9 órá-ra tétetik át; mely napon Hany Bálint első vaknevelőnek szá-zados emlékét is megünneplendi — melyre mindenki tisz-telettel meghívatik. — Vakintézeti felügyelő-tanító hivatal által.

Amerika.

Veracruzól sept. 24-éről érkezett rendkívüli tudósi-tások jelentik, miszerint a' békeelőzvények Mexico s egye-sült státusok között megállapítottak; a' föltételek követke-zők: lemondás Californiáról 10 millió dollár iránt, mely összeg négy határidőben fizetetik; aztán a' mexicói váma-la felüvel csökkentése, a' mexicói kereskedés javára. Eh-hez Paredes száműzetése s'tb. A' szerződést állítólag Santa Ana s az amerikai felhatalmazott kötötte Tampicóban. A' Standard azonban igen kételked e' tudósítás hitelességén.

Spanyolország.

Egy madridi levél következőleg írja le a' francia her-czegek fogadtatását Madridban. Tegnap (oct. 6.) délutáni három órakor érkeztek a' hercegek Montpensier s Auma-le Madrid kapuihoz. A' község tanács, hatóságok és számos tábornok állt készen fogadásukra, s aztán egyik részét ké-pezők kíséretöknek egész a' palotáig. A' corregidor rövid de kifejezédus üdvözlő beszédet tartott hozzájuk, s Mont-pensier hg igen megnyugtatólag válaszolt. Miután egy olly hősies ország földére lépte föltötti örömét, valamint háláját fejezé ki a' szives fogadtatásért, azon nyilatkozattal végzé beszédét, miszerint bocsássanak meg neki, hogy francziául válaszol, mert noha nagyon érti a' spanyol nyel-vet, mégsem beszélhet rajta; mindazáltal, noha nyelve fran-czia, szíve mégis már egészen spanyol. (?) Ezen hízegős for-dulat, jölehet magában véve nem új, sőt kétértelmű ma-gyarázatot is enged, szerfölött tetszett. Madrid kapui alatt a' francia hercegek lóhátra keltek, s ünnepélyes menet-tel vonultak a' városba a' felállított őrségsapatok kettős sorai között. Valamennyi utca s erkély emberekkel volt ele, kik a' hercegeket szívélyesen üdvözölték, miután e-zeknek szeretetre méltó s férfias megjelenése még olly ke-délyeket is részökre vont, melyek eddigelő ellenszenvvel viseltettek irántok. Nem hallatszottak ugyan a' vivák s e-gyéb örömkialtások, de ezen mulasztás, mit az exaltadók ellenszenvre magyaráztak, nem volt valólag az. A' nép csak nem találta rendén, idegen herceget mindjárt eleinte han-gos ujongással fogadni. Valamennyi előbbi nemzetőr igen kellemetlenül nézi ezen összenekötötéseket, s ők azok, kik a' köznép közé több ezelen híreket szórnak. A' köznépelhisz résztint e' mendemondákat, de a' nagy többség moslyog felettök. Legkevesebb hiedelemre találnak illetén hírek a' tartományokban, mit a' hercegek által utjok szerte ta-pasztalt jó fogadtatás is tanusít. A' Franciaország elleni gyűlölség, melyet némelyek spanyoloknak a' Napoleonnal viselt iszonyatos háboru következtében tulajdonitni akar-nának, nem létezik. Ezen gyűlölség, valamint a' háboru is, a' történeté, — a' bosszu el van feledve. De igen a' legmé-lyebb nemzeti érzelm tölt el bennünket spanyolokat, s fél-tékenyek vagyunk függetlenségünkre, annyira, hogy ha a' francziák a' legcsekélyebb figyelmetlenséget követnék el, védnökségi szemöldöt mutatni vagy Spanyolhon ügyeibe avatkozni akarnának, nem állunk jót érte, hogy akkor a' nemzeti gyűlölség ujjal fel nem támadna. De ha Montpen-sier eszélyesen viseli magát, a' spanyol szokásokhoz simul, a' spanyol nyelvet magáévá teszi, akkor naponkint népszé-rűbb leend s az angolok szerencsétlenségi jóslatait, vala-mint ármányos cselszövényeiket meg fogja szegyeníteni. A' spanyol függetlenségi érzet egyik bizonyosága épen az, hogy a' milly mértékben Anglia nekünk törvényeket szabni s a' házasságot akadályoztatni akarta, annál kedvezőbb fogadta ezt a' nemzet. A' brit hajócsapat jelenléte igen üd-vösen hatott Montpensier részére. De folytassuk ismét lei-rásunkat. A' palota lépcsőzetén a' hercegeket az infans fogadta s ettől és az ország nagyhivatalnokaitól kísértetve, mentek ők a' királynő termébe, hol a' rájuk várakozott két kir. hölgy által igen szívélyesen, szél elpirulással üdvözöl-tettek. Erre tüstint a' francia követségi palotába mentek, s este az egész királyi család körében vacsoráltak.

A' francia hercegek oct. 9-én a' francia követségi palotában a' diplomatai kar tisztelgését fogadták. Bresson gróf az idegen követeket egyenkint mutatá be. Bulwer hi-bázott, ki ugyanis a' francia hercegek megérkezése óta Aranjuezen Salamanca mezei lakán mulat. Kíváncsiak voltak — így szól a' tudósítás — vajjon Bulwer az egybe-kelési ünnepélyről is elmarad é? mihez valamennyi idegen követ meg van hiva.

Anglia.

A' whigpárti vasárnapi lap Examiner következőleg jellemzi többi közt a' francia királyt: „Lajos Fülöp nagy é-pítész, de politikai építészeteinek minden bölcsessége s fi-gyelme eddigelő csak egy részre — az épület tetejére volt

irányulva. Hadd rakják mások az alapot, a falakat, emel-
jék az oszlopokat; ha ez megtörtént, senki sem olly ügyes
a tetőrakásban, fülkediszítésben, vagy valamely oszlop fe-
jezet megerősítésében. Franciaországban a politikai mun-
ka ezen felosztása nép és fejedelem közt, bámúlásra méltó-
lag sikerült. A francziák több mint félszázadig foglalkodtak
politico-socialis lakházuk alaprakásával. Nagy tisztogatás
és tágitással kezdték azt, s az általok letett alap legmé-
lyebb, legszilárdabb rétegén feneklik az anyaföldnek. Azóta
falakat és oszlopokat is emeltek, szinte szilárdan s jól ki-
számított viszonyokban. Saját értelemben szólva: a fran-
cziák népjoga és szabadságai szilárdul megalapítják, és
pedig megalapítják önkezők által. Ezen épületre megen-
gedték Lajos Fülöpnek a felépületet rakni — udvarát, ur-
alkodóházát, pairjeit, s részint igazgatását. Mindezen dol-
gok virágzókká lőnek Franciaországban azon derék alap-
által, mellyen nyugosznak. De Lajos Fülöp mivel sem járult
az épület alsó részéhez, sőt inkább gyöngíté és sértegeté
azt. Háborut viselt a helyhatósággal, nemzetörsséggel s
juryval, minden elemével a népszabadságnak, mig és men-
nyiben csak tehetette. Ha még élnek, az ő daczára élnek. —
De Lajos Fülöp politikáját hazáján túl terjesztette. Akarna
politikai épületeket külföldön is rakni, névszerint, daczára
a francia közmondásnak: „várakat Spanyolországban.”
Sem a havasok, sem a pyreanaek, sem az oceán nem tar-
tóztatja őt fel. Itt azonban nem olly szerencsés. (Dehogyan
nem az, várjunk csak és meg fogjuk látni) 'stb.

Franciaország.

A király oct. 12. 's 13kán st. Cloudból a neuillyi pa-
lotába s tuileriákba rándult ki, hallomás szerint azon szé-
pítések szemügyre veendő, miket mindkét helyütt menyé
fogadására tétet. Máris tudósítások érkeznek Bayonne, Pau
's Bordeauxból előkészületekről azon ünnepélyekhez, miket
nevezett városok az új házaspár tiszteletére adandnak. A
bordeauxi várostanács 55 ezer frankot ajánlott meg, mi-
ből 5 ezer frank a szegények számára fogjutni, s hihető-
leg a többi város sem maradand e fényes példa mögött.
Montpensier herczegnek arájávali első találkozására igen ked-
vező benyomást okozott reá. Mikint egy madridi lap írja,
a herczeg életére tört egyed nem más, mint tébolyodott
testvére don Francisco fiai rajzoktatójának; a szerencsét-
lent kórházba akarják tenni.

Nyugati Algirban és pedig a marokkai birtokon igen
nagy fejtelenség és zavar uralkodik. September elején egy,
Uzsdából a birodalom belsejébe vonult gazdag karavánt
zsákmányoltak ki. Hasztalan kért ez segítséget az uzsdai
bírótól. A rabló halafok (törzs neve) s társaik zsákmánya
50 ezer dollarra becsültetik; a fosztogatók között több lo-
vas is volt Abdelkader csapataiból. — A medromahi bíró
ujabb bizonyosságát adá francziák iránti hűségének, mert a
városba nyugtalanságok indítása végett érkezett két kül-
dönczöt elfogott.

Schweizből érkező tudósítások a miniszterségre
kellően benyomást okoznak. A kabinet Normanby lordot
a szükséges értekezésre hivatá, közösen munkálándván
vele e nagy fontosságú kérdésben. A lord azt válaszolá, mi-
kép kész tüstint a kabinet meghívásának engedni, mihelyt
Londonból utasításokat nyerend e tárgyban.

Perorsország.

Egy berlini levél oct. 13káról következőleg ír: a hir
ismét igen sokat szól egy alkotványról, mellyet meglepési
modorban f. hó 15kén akarnak adni. Örömet hiszszük a
mit ohajunk, vagy tán még helyesebben önként mesélünk
arról, miután vágyakodunk, mert a fölébresztett remény is
egy eszköz a célra. Alig lép tán a megváltoztatott törvény-
kezési rendszer is annál kevésbbé pedig a statusalkotvány
életbe. A nyilvánosság szokatlan korlátolása mellett (csak
20 — 25 személy fogadtatik be) az inkább csak névszerint
mint tetteleg létezik. Mégis a forma ezen lényeges megvál-
toztatását nagy jótékonyággal tekintjük; mi csakhamar é-
lénk hatányosságot fog előidézni. — Vaspályák A' je-
lenkor ezen fejezetét ismét sokszerűn tárgyalják. A' legna-
gasb foku forrongás látszik e' nembem most uralkodni. Mint
a' szarvas, vagy félekeny zerge az üldözőnek fordul, midőn
többé semmi menekülés, úgy állnak most a' félekeny (fize-
téstől remegő) részvényesek az igazgatóságok és szabá-
lyok irányában, mellyek a' fizetéseket, mikkel a' részvénye-
sek test és lelküket lekötötték, könyörtelenül behajják.
Már az utolsó stadiumnál van a' dolog, — a' részvényesek
többé nem fizethetnek. Most megfordulnak, és szavakat mu-
tatnak és nem akarnak. De egyszersmind látjuk a' mély tá-
tongságu sebet, mellyet a' hamis rendszabályok s elkésett
segélykísérletek a' legbelsőbb életem ütöttek. Palliatívul a'
mai lapok legalább leírását közlik az új bankjegyeknek, mik
15ke óta tapasztal a' sebre tétetendők. De tartunk tőle, ez
utóbbinagyobb már amannál, s hatályosb eszköz kívánta-
tik a' közkár helyrehozására. — Kastel-Lippstadt, Magde-
burg, Wittenberge, Posen-Stargardt nem akarnak fizetni,
legjobb, czáfolhatlan okoknál fogva!

— Holnap a' posen-stargardtiak ismét
nácsozást tartanak. Az anhalti vonalra, melly igen
virágzó vállalat s mellyre valamennyi érdekelt szivesen ál-
dozandná mindenét, a' novemberre egybehívott közgyűlés
következtében kritikus állapot várakozik. És épen ezen vál-
lat ellen, melly a' legjobb folyamatnak örvendhetne, min-
den lehetséges akadályt gördítenek. Ugy látszik, mintha
czéllapul volna kitzve minden kigondolható gátnak (épen
mint nálunk a' fiumei vasut) s a' részvényeseket erőszak-
kal akarnák tőle elriasztani. És mégis nem úgy áll a' dolog,
mert valamennyi gátrendszabály egyedül a' tényállapot
félig ismeréséből s azon egykedvűségéből származik, melly
olly hamar szokott azoknál keletkezni, kik magok mentesek
a' sarunyomástól. Talán ki sem sejdíti a' magasabb régiók-
ban milly nagy elégtelenség s levertséget terjesztettek
azon intézkedésekkel, mikből senki rosszat, hanem minden-
ki jót remélt — javát a' státus és vállalatnak. De tisztán
látás és tudás szinte szigorú jogi postulatum, mire min-
denki köteleztetik.

Schweiz.

A a r e mellől october 11. Rövid elősejtelmek után
Schweiz hirtelen legnagyobb nyugtalanságba, legna-
gyobb ingerültségbe esett. Főhely s egyéb kantoni küldöt-
tek sietnek Genfbe személyes tanúsággért a' dolgok helyze-
téről; szamosan czirkálnak az egész országban, a' nyilvá-
nyos sajtók éjjel nappal mozgásban vannak, jelentések s
hadi tudósításokat nyomtatnak, s hol csak valamely gyors-

kocsi vagy levélposta Schweiz nyugoti részén megérkezik,
már százan várokozna ott a' kandiak seregéből, hallásaul
valami ujnak, bátor ez kalauzok vagy a' keresztül siető u-
tazók szájából eredjen is. A' pártokat győzelmi hangokon
diadalt kiáltani, vagy a' dolgok váratlan fordulatán sopán-
kodni halljuk.

E' zürzavarban egy rész a' szorongó conservatívek méltó
aggodalmát s a' győztes szabadelvűek kiérdemelt örömet
másik a' status és vallásintévények állása veszélyez-
tetését látja. A' genfi kormány bukása minden esetre fon-
tos esemény egész Schweizra nézve. Az uralkodó mozga-
lom jelleme nemesak politikailag gyökeresdi, de szintolly,
ha nem nagyobb mértékben társadalmi is.

B a s e l oct. 12. Nálunk, mióta a' genfi kormány le-
lépni kényszerült, furesán folynak a' dolgok. Szabadelvűek
's conservatívek egyhangulag megegyeznek azon véle-
ményben, miszerint itt vagy gyökeresdileg fognak a' rend-
kívüli országgyűlés összehívása mellett szavazni, vagy
ha ez nem történik, a' basellandsthaftiak segedelmével kor-
mánya jutandnak a' gyökeresdilek. Előbbi valószínűtlen,
másikra elegendő jelek mutatkoznak. Nevezetes a' conser-
vatívek lanyhasága ezen, tetteket igénylő időben. Panasz-
kodnak és lármáznak, de nyíltan megvallják, hogy a' kor-
mánynak nem szabad erőt kifejtenie, mert csak parányi-
val bír s nem képes tartósan ellenszegülni. A' baseli hírlap
a' genfi mozgalmat társadalmi nézőpontból vizsgálja, s köz-
figyelmet a' politikai tértől elvonja. Mindnyáján megvagyunk
győződve, mikép legkisebb fuvallatra vihar fog itt a' stá-
tusban keletkezni, és számos conservatív örömet megvallja,
hogy ez elvégre jobb volna mint az örökös aggodalomban
maradás. G e n f, oct. 12. A' béke folyvást tart. A' 7én egy-
mással szemközt állt pártok most közösen végzik az őrségi
tiszteket. Szorgalmasan igyekeznek a' város és st. Gervais
közti félbeszakadt közlekedést ismét visszaállítani. Az előb-
bi státustanácsosok nagy része, néhány más személylyel,
kik nem tartották tanácsosnak forradalom alatt a' város-
ban maradás, egy kis, kellemes fekvésű helyen tartózkod-
nak tul a' savoyai határon. Egy része a' lelépett státusta-
nácsosoknak Wallis felé fordult. Waadtban elutasítani ké-
szültek őket azon esetre, ha a' hajó, mellyen voltak, ott ki-
kötött volna. A' lázongás következtében okozott kár 6—800
ezer frankra terjed, mit részint az előbbi hatóságok tartoz-
nak majd viselni.

Berni levél szerint Ochsenein kormánytanács oct.
12kén adá be Genfbe küldetése felőli jelentését. Ő ott a'
rendet s békét tökéletesen helyreállítva találta. Az embe-
rek, urak, aszszonyok utezákon sétáltak, mintha misem tör-
tént volna. A' halottak száma kormány részéről 6ra megy,
a' sebesülteké és ugyan a' tisztek közül 6, a' közkatonákból
42re, azokat nem számítva, kik netán magányházakban ö-
lettek meg, kiknek számát eddigelő nem tudják; a' nép kö-
zül elveszett 3, megsebesült 5 ember.

Luzern kanton nagytanácsa is rendkívülieg ösze-
gyűlvén, miután a' genfi eseményekről körülményes tudósi-
tás adatott, ennek következtében a' nagytanács a' kormány-
tanácsot föltétlen hatalmazvánnyal ruházta fel a' kanton
biztosság s felsőség fentartására szükséges minden rend-
szabály hozatalára, s egyszersmind föltétlen hitelt nyitott
számára a' státuspénztárnál.

86ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1846.

Kilian György
pesti kiadó könyvvarusnál megjelentek, és minden
más könyvvarusnál kaphatók:
Kisfaludy Kassics Ignác z
Praxis Juridica
Civilis, Stylare Juristarum
Latino Hungaricum.
Harmadik megbővített és az újabb törvé-
nyekhez alkalmazott kiadás.
Két kötet, borítékban 4 ft. 30 kr., vászonba kötve
4 ft. 40 kr. p. p.

Kilian és társánál
Pesten váci-utczai Parkfrieder-h. kapható
Imádságok
a' protestans keresztyének
számára.
Készítette és gyűjtötte
Székács József.
12rét. 382 lap, velinpapíron, egy aczélmet-
szetű képpel füve 1 ft. 40 kr. egészen vászon-
ba kötve 1 ft. 52 kr.; bőrbé kötve aranyvágás-
sal éstokkal 2 ft. 28 kr.; bársonyba kötve 3—
8 ftig pp. 4—4

Killian György pesti kiadó könyvvarusnál megje-
lent, s 2 ft helyett 1 ft 30 kr p.p. kapható
Nagános

magyar törvény.

Kérdések és feleletekben előadá
A c s á d i **Acsády Sándor.**
Harmadik kiadás az illető törvényekkel bő-
vítve, Srét. 1841. Kötve 1 ft. 20 kr. p. p.

Pesten Eggenberger József és fia
könyvvarusoknál, s általuk a' hazabani min-
den könyvvarusnál kapható:

Szegény gyermekek könyve.
Nador ő cs. kir. főherczegsége félszázados
hivatalkodása kedves emlékére. Irta F e-
k e t e János. Ara közönséges papíron s
kötve 6 kr.; velinen s kötve 24 kr. p. p.
E' könyvecskét — mellyből tek. Vas-
megye lelkes karai és rendei folyó év sept.
havában tartott közgyűlésökben, szegény
gyermekek közti kiosztásul, 600 példányt
rendeltek meg — a' főtisztelendő klerus, a'
tekintetes megyék, földes urak, iskolai e-
löljárók, tanítóz' figyelmébe, pártfogásába
ajánlani bátorokodunk. 2—3

Gyári jelentés.

A' zajugróczy posztógyár igazgatóságának szerencsége van a' tisztelt közön-
ségnek tudtul adni, hogy mindennemű gyártványainak raktára Pesten színháztér Le-
pora-féle 5ik sz. a. házban f. évi novemb. 1jén megnyitattik, s ezen időtől fogva, min-
den pesti vásáron nyitva álland, és a' közönség eddig tanusított bizalmának ezentul is
lehetőleg megfelelni törekedendik. — Kelt Zay-Ugróczon, 1846. évi octob. hó 12kén a'
zajugróczy posztógyár igazgatósága. 2—2

Hirdetés.

Alólirt hivatalnak van szerencsége egész tisztelettel az első cs. kir. szab. gőzhajó-
társaság t. cz. részvényeseinek jelenteni: hogy a' f. é. sept. 22. Bécsben tartott közgyűlés-
nek jegyzőkönyve ugyanott naponként átvehető. Pesten, oct. 24. 1846.
A' Dunagőzhajózási hivatal által.

Két vízerőműi sajtó
Vízerőműi sajtó

Két tökéletesen jó állapotban lévő, s különösen Stearin gyertyagyártásra alkalmas
az ó-budai hajógyárban eladandó, s hol naponként megsemmelhető. A. O. val jegyzett írás-
beli tudósításokra is adatik kimerítő felelet. Bővebb értesítést vehetni az igazgatóságnál
Ó-Budán. — 1—3

Dunavizállás: Budán, oct. 16án: 5' 9" 6" az 0 felett.